

KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS DALIES (KARINIO MOKYMO TERITORIJOS) BENDROJO PLANO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Planuojamos Gaižiūnų karinio mokymo teritorijos, esančios Kaišiadorių rajono savivaldybės dalyje, plotas – 1930,25 ha. Atsižvelgiant į tai, kad funkciniais ryšiais susieta Jonavos rajono Gaižiūnų karinio mokymo teritorija bus plečiama į Kaišiadorių rajono savivaldybės teritoriją, rengiamas Kaišiadorių rajono savivaldybės (karinio mokymo teritorijos) bendrasis planas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 22 d. nutarimu Nr.1153 „Dėl Jonavos rajono savivaldybės dalies (karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos Ruklos seniūnijoje) ir Švenčionių rajono savivaldybės dalies (karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos Pabradės seniūnijoje) bendrųjų planų rengimo“ bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. liepos 20 d. nutarimu Nr. 747 „Dėl Jonavos, Kaišiadorių ir Švenčionių rajonų savivaldybių dalių (karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų) bendrųjų planų rengimo“.
2. Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. XII-1228 „Dėl Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų, esančių Jonavos rajono savivaldybės Ruklos seniūnijoje ir Švenčionių rajono savivaldybės Pabradės seniūnijoje, išplėtimo projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“ Jonavos rajono savivaldybės dalies (karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos Ruklos seniūnijoje) bendrasis planas (toliau – Bendrasis planas) pripažintas valstybei svarbiu projektu. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 23 straipsnio 1 punktu, Bendrajam planui taikoma valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimo, derinimo, keitimo, tikrinimo, tvirtinimo, galiojimo, viešinimo ir ginčų sprendimo tvarka.
3. Bendrojo plano tikslai:
 - 3.1. Numatyti karinio mokymo teritorijos ribas Kaišiadorių rajono savivaldybėje.
 - 3.2. Įvertinti esamas ir perspektyvines karinio poligono ir karinio mokymo teritorijoje, esančioje Jonavos rajono savivaldybėje, veiklos kryptis, kompleksškai suplanuoti karinio mokymo teritorijos plėtrą Kaišiadorių rajono savivaldybėje, nustatyti jos naudojimo ir veiklos plėtojimo sąlygas.
 - 3.3. Suformuoti darnią ir tvarią kariuomenės ir vietos savivaldybės plėtos poreikiams neprieštaraujančią aplinką, užtikrinančią nuolatinę darnią teritorijos plėtrą, įvertinti gamtos ir kraštovaizdžio vertybių apsaugą ir galimybes teritoriją panaudoti kuo

racionaliau, atsižvelgiant į tai, kad funkciniais ryšiais susieta karinio poligono ir karinio mokymo teritorija bus plečiama ir Jonavos rajono savivaldybėje, ir taip pasiekti norimą pozityvų rezultatą – sudaryti sąlygas kariuomenės veiklos plėtrai.

3.4. Suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybės ir valstybės interesus, susijusius su teritorijos ir žemės sklypų naudojimo ir veiklos plėtojimo planuojamoje teritorijoje sąlygomis.

4. Bendrojo plano uždaviniai:

4.1. Nustatyti karinio mokymo teritorijos plėtros poreikius bendrojo plano sprendinių galiojimo laikotarpiui, suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis.

4.2. Išanalizuoti karinio poligono ir karinio mokymo teritorijose, esančiose Jonavos rajono savivaldybės teritorijoje, vykdomą veiklą, vykstančius natūralius (gamtinus) procesus, jų ypatumus ir suformuoti karinio mokymo teritorijos Kaišiadorių rajono savivaldybėje plėtros modelį, kuris leistų užtikrinti ilgalaikes bendras karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos (Jonavos ir Kaišiadorių rajonų savivaldybėse) ir juose vykdomos veiklos plėtros galimybes, derinant jas su vietos savivaldybės plėtros poreikiais, gamtos ir kultūros paveldo objektų apsauga.

4.3. Atsižvelgti į karinio poligono ir karinio mokymo teritorijų, esančių Jonavos rajono savivaldybėje, vykdomos veiklos plėtros kryptis ir nustatyti darnius veiklos vystymo galimybių sprendinius.

4.4. Suplanuoti inžinerinei ir karinei infrastruktūrai reikalingų teritorijų ir (ar) inžinerinių komunikacijų koridorių ribas, galimas žemės sklypų ribas ir (ar) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo principus, planuojamos teritorijos aprūpinimo inžineriniais tinklais ir susisiekimo komunikacijomis būdus.

4.5. Įvertinus žemės naudojimo poreikį, nustatyti karinio mokymo teritoriją, kurios reikia kariuomenės veiklai už karinio poligono teritorijos ribų.

4.6. Numatyti inžinerinių komunikacijų koridorius, specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

4.7. Rengiant Bendrąjį planą, išnagrinėti ir, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrų metu atlikus vertinimą ekonominiu, socialiniu ir aplinkos apsaugos aspektais, išrinkti optimalią karinio mokymo teritorijos plėtros alternatyvą, geriausiai atitinkančią Lietuvos kariuomenės, miškų urėdijų ir aplinkos apsaugos atstovų interesus.

4.8. Numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones.

5. Taikant valstybei svarbių objektų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, bendrųjų planų sprendiniai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams.

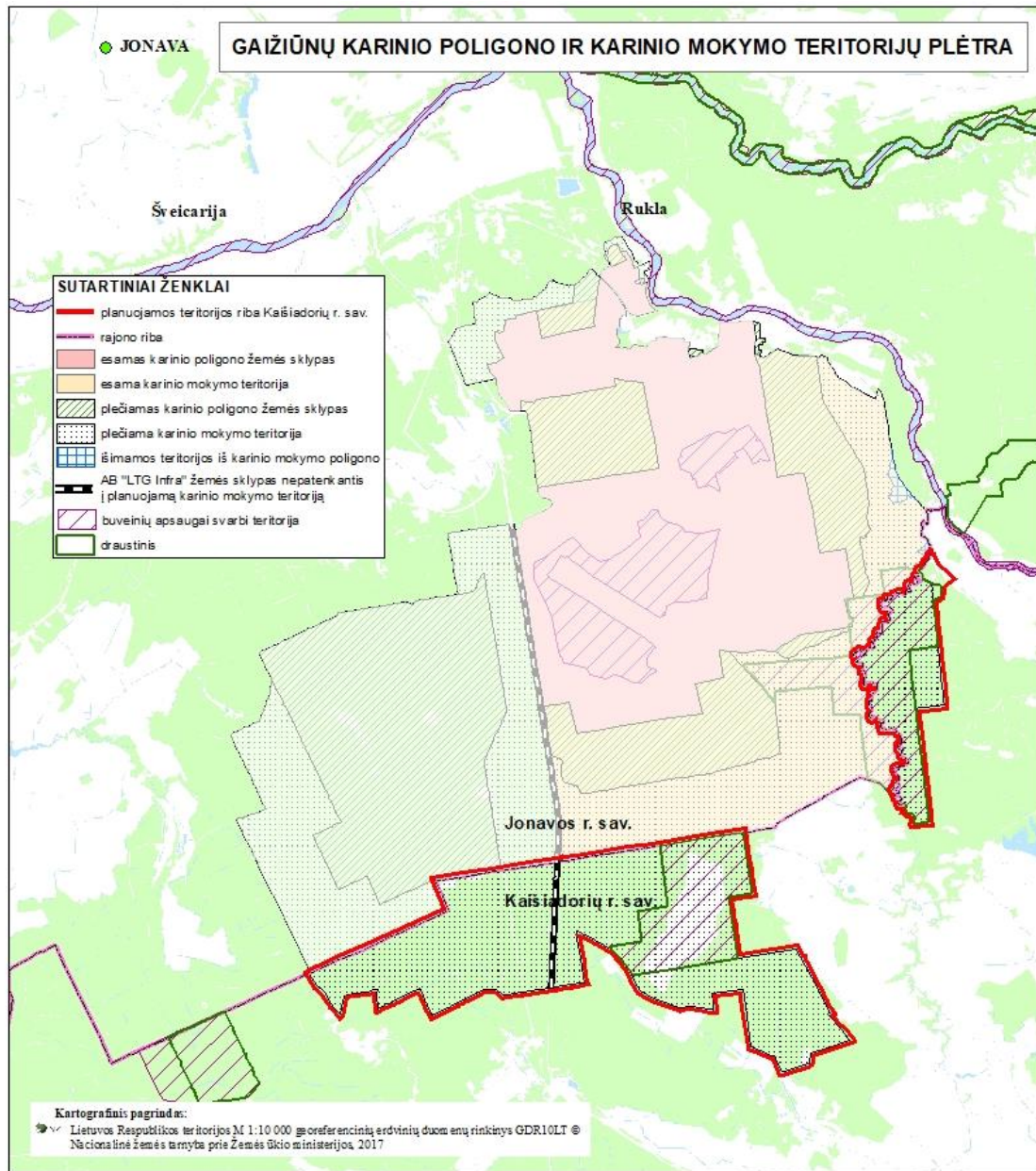
6. Bendrojo plano sprendiniai galioja neterminuotai arba tol, kol bus parengti ir patvirtinti juos keičiantys to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentai. Teritorijų planavimo dokumentų, kurie yra parengti ir patvirtinti iki Bendrojo plano tvirtinimo, sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja jo sprendiniams.

7. Karinis poligonas – tai Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijai valdymo teise suteiktas žemės sklypas, kuriame įrengiama stacionari kovinio mokymo ir pratybų infrastruktūra, statomi gynybinės infrastruktūros objektai, vyksta kovinio šaudymo ir sunkiosios kovinės ginkluotės ir technikos naudojimo pratybos.
8. Karinio mokymo teritorija tai teritorija, kuri Lietuvos Respublikos Vyriausybės skirta Lietuvos kariuomenei neterminuotai naudotis karių ir karinių vienetų mokymui ir pratyboms, nekeičiant miškų ūkio paskirties žemės pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties.
9. Planuojama teritorija – teritorija, kuriai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas.

II SKYRIUS

TERITORIJOS PLĖTOJIMO SPRENDINIAI

10. Sprendinių stadijoje konkretizuoti Racionalios plėtros varianto koncepcijos bendrieji sprendiniai. 2014 m. buvo atlikta Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų, esančių Jonavos rajono savivaldybėje, Ruklos seniūnijoje ir Švenčionių rajono savivaldybėje, Pabradės seniūnijoje, išplėtimo galimybių studija. Nustatyta, kad poligonas su turima įranga, mokymo laukais ir infrastruktūra nėra naudojamas visu pajėgumu, nes sudaro sąlygų užtikrinti rengimą pagal nustatytus standartus. Jei Gaižiūnų karinio poligono ir mokymų teritorijos būtų praplėstos bei aprūpintos visa reikiama įranga ir infrastruktūra kuopos lygio pratyboms vesti, tuomet pratybose galėtų dalyvauti daugiau karių. Pasirinktame koncepcijos variante numatoma Gaižiūnų karinio mokymo teritorijos plėtra, užtikrinanti karinį rengimą pagal nustatytus karybos ir NATO standartus.

2.1. pav. Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plėtros schema

11. Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plėtra užtikrins galimybę vykdyti karinį rengimą pagal nustatytus standartus ir išdėstyti reikiamą karinę įrangą ir infrastruktūrą (taikinių kėliklius, šaudyklas, taktinius laukus), vykdyti kovinio šaudymo ir taktikos pratybas, naudojant sunkiąją kovinę ginkluotę ir techniką. Todėl Bendrojo plano sprendiniuose planuojama Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plėtra integruojant besiribojančias gyvenamąsias vietas ir joms nepriskirtas teritorijas. Kaišiadorių rajono teritorijoje plečiamos tik karinio mokymo teritorijos. Praplėstas bendras Gaižiūnų karinio mokymo teritorijų Jonavos ir Kaišiadorių rajono savivaldybių teritorijose plotas užims 4482,09 ha.
12. Numatoma Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plėtra, užtikrinanti karinį rengimą pagal nustatytus karybos ir NATO standartus: numatomas karinio mokymo teritorijos plėtros Kaišiadorių rajono savivaldybėje plotas – 1913,38 ha. Karinio mokymo teritorija plečiama valstybinės žemės ir valstybinių miškų sąskaita (1 lentelė). Privačios žemės paėmimas visuomenės poreikiams neplanuojamas, o dėl nuosavybės teise valdomo

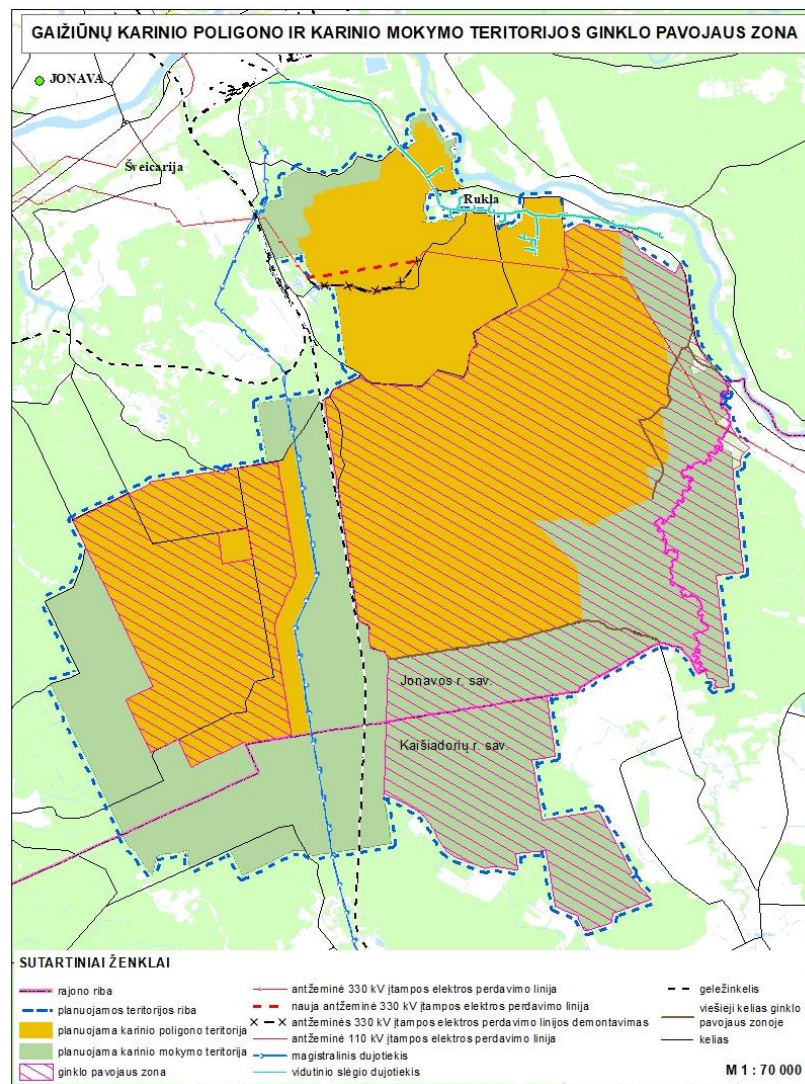
privataus miško sklypo, patenkančio į karinio mokymo teritoriją, naudojimo su savininkais ir/ar naudotojais bus sudaromi atskiri susitarimai.

1 lentelė. Detali informacija apie žemės sklypus ir/ar jų dalis, patenkančias į Gaižiūnų karinio mokymo teritoriją Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Nr.	UNIKALUS NR.	SKLYPO BENDRAS PLOTAS, HA	SKLYPO AR JO DALIES, PRISKYRIMAS PRIE KARINIO MOKYMO TERITORIJŲ, PLOTAS, HA	ŽEMES PASKIRTIS / NAUDOJIMO BŪDAS	NUOSAVYBĖ / PATIKĖTINIS / PANAUDA
1	4400-1657-0222	1585,41	618,06	Miškų ūkio/ ūkinių miškų sklypai, ekosistemų apsaugos miškų sklypai, apsauginių miškų sklypai	LIETUVOS RESPUBLIKA / VALSTYBĖS ĮMONĖ KAIŠIADORIŲ MIŠKŲ URĖDIJA /–
2	4400-1657-0255	171,51	70,73	Miškų ūkio / ūkinių miškų sklypai	LIETUVOS RESPUBLIKA / VALSTYBĖS ĮMONĖ KAIŠIADORIŲ MIŠKŲ URĖDIJA /–
3	4400-1339-0662	916,29	916,29	Miškų ūkio / ekosistemų apsaugos miškų sklypai, ūkinių miškų sklypai	LIETUVOS RESPUBLIKA / VALSTYBĖS ĮMONĖ KAIŠIADORIŲ MIŠKŲ URĖDIJA /–
4	4400-1841-5146	1032,0352	264,79	Miškų ūkio / ūkinių miškų sklypai, ekosistemų apsaugos miškų sklypai	LIETUVOS RESPUBLIKA / VALSTYBĖS ĮMONĖ KAIŠIADORIŲ MIŠKŲ URĖDIJA /–
5	4400-0062-3278	58,78	43,51	Miškų ūkio / –	FIZINIAI ASMENYS

13. Į karinio mokymo teritoriją Kaišiadorių rajono savivaldybėje patenka keturi valstybinės reikšmės miško sklypai ar jų dalys, bei vieno privataus miško sklypo dalis. Plečiant karinio mokymo teritoriją Kaišiadorių rajono savivaldybėje, paliečiami trijų privačios žemės sklypų bendrasavininkų interesai. Plėtrai numatytoje teritorijoje šiuo metu nėra nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų. Fiziniai ar juridiniai asmenys (civiliai), vykdantys veiklą, turintys nuosavybę, gyvenantys karinio mokymo teritorijose, privalo vadovautis teisės aktais, reglamentuojančiais veiklą šiose teritorijose.
14. Karinio mokymo teritorijos šiuo metu nėra urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, o esamų teritorijų urbanizuoti nenumatoma. Gamtinės šių teritorijų struktūros lieka tokios, kokios yra šiuo metu.
15. Ginklo pavojaus zona – tai zona, apimanti šaudmens trajektorijų pluoštą, rikošeto, sprogimo pavojaus ir oro pavojaus zonas, už kurių ribų neturi išlėkti ar rikošetuoti tam tikri šaudmenys tuo atveju, jei šaudoma leistinu pakilimo kampu, ir yra nustatoma siekiant užtikrinti šaudymo saugą. Ši zona Kaišiadorių rajono savivaldybėje užima 1233,55 ha karinio mokymo teritorijų ploto (2.2 pav.). Tai sudaro 18 proc. viso, abejose savivaldybėse esančios ginklo pavojaus zonos ploto. Lomenų, Mackūnų ir Livintų gyvenamųjų vietovių ši zona nesiekia. Kaišiadorių

rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešieji keliai ir magistralinė geležinkelio linija nepatenka į planuojamą Gaižiūnų poligono ginklo pavojaus zoną (atstumas tarp magistralinės geležinkelio linijos ir ginklo pavojaus zonos ribos – 20 m).

2.2 pav. Ginklo pavojaus zonos schema

16. Karinio poligono ir karinio mokymo teritorija suskirstoma į zonas, vadovaujantis Teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-1009 „Dėl Teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacijos patvirtinimo“, bendrųjų planų erdviams duomenims taikomų funkcinių zonų klasifikatoriumi. Atitinkamai nurodyto teisės akto nuostatomis parinktos sąvokos (zonų pavadinimai), spalvos brėžinyje. Teritorijų naudojimo reglamentai: teritorijos naudojimo tipai, žemės naudojimo paskirtys ir būdai, užstatymo tipai bei parametrai (užstatymo tankis ir užstatymo intensyvumas) nustatomi vadovaujantis Teritorijų planavimo normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl Teritorijų planavimo normų patvirtinimo“, reikalavimais ir rekomendacijomis, taip pat Krašto apsaugos ministerijos deklaruotais poreikiais.
17. Esamų ir planuojamų magistralinių komunikacijų, kertančių poligono teritorijas ir nesusijusių su poligono veikla, koridoriuose (pagrindiniame brėžinyje ir reglamentų lentelėje

žymima indeksu IK) veikla gali būti vykdoma vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, taip pat komunikacijas eksploatuojančių įmonių nurodymais.

2 lentelė. Karinių mokymų teritorijos balansas pagal funkcines zonas

Eil. nr.	Zonos pavadinimas ir indeksas	Iš viso karinio mokymo teritorijos		Kaišiadorių rajono savivaldybėje	
		Teritorijos plotas, ha	Teritorijos dalis, %	Teritorijos plotas, ha	Teritorijos dalis, %
1.	Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos				
1.1	IK Inžinerinės infrastruktūros koridorių zona (išoriniai magistraliniai tinklai)	111,97	2,50	22,60	1,20
2	Neurbanizuojamos teritorijos				
2.1.	MI Miškų ir miškingų teritorijų zona	4407,63	9750	1907,65	98,80

18. Sprendinių studijoje pateikiami teritorijų naudojimo reglamentai, kurie apibrėžia funkcinę sanklodą, galimus užstatymo tipus, veiklos prioritetus ir teritorijų naudojimo būdus konkrečioje funkcinėje zonoje, užstatymo parametrus ir pastatų paskirtį, veiklos apribojimus.
19. Vykdamas veiklą būtina paisyti apribojimų, nustatytų teisės aktais inžinerinės infrastruktūros tinklų ir objektų apsaugos zonose, kelių ir geležinkelių apsaugos zonose, paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose ir zonose, Kauno tarptautinio oro uosto apsaugos zonoje, sprogmėnų pavojaus ir ginklo pavojaus zonose. Visos zonos pažymėtos ir įvardintos bendrojo plano sprendinių brėžiniuose.
20. Aukštybiniai pastatai karinio mokymo teritorijoje neplanuojami. Technologinių ir inžinerinių įrenginių aukštis neribojamas.
21. Konkrečių funkcinų zonų reglamentai pateikti Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijų naudojimo bendrųjų reglamentų lentelėje (žr. 3 lentelė).
22. Karinio mokymo teritorijų, esančių už poligono sklypo ribų, naudojimas nekeičiamas. Veiklos apribojimai žemės sklypų savininkams ir naudotojams, siejami su poligono veikla, realizuojami teisės aktų nustatyta tvarka. Fiziniai ar juridiniai asmenys (civiliai), vykdamas veiklą, turintis nuosavybę, gyvenantys karinio mokymo teritorijose, privalo vadovautis šiais teisės aktais:
 - 22.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 545 „Dėl Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų“.
 - 22.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 21 d. nutarimu Nr. 187 „Dėl civilinių institucijų pareigūnų funkcijų atlikimo karinėse teritorijose“.
 - 22.3. Krašto apsaugos ministro 2008 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-264 „Dėl karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų ribų, jų prieigų ir pavojingų teritorijų žymėjimo tvarkos aprašo ir Lankymosi kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose taisyklių patvirtinimo“.
 - 22.4. Krašto apsaugos ministro 2018 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. V-619 „Dėl Karinių teritorijų ir nustatytu atstumu aplink šias teritorijas ribų, virš kurių draudžiami bepiločių orlaivių skrydžiai, bei draudžiamų filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu

vizualizuoti karinių teritorijų sąrašo ir Leidimo vykdyti skrydžius bepiločiais orlaiviais virš karinių teritorijų ir nustatytu atstumu aplink šias teritorijas, taip pat leidimo filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu vizualizuoti karines teritorijas suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3 lentelė. Gaižiūnų karinio mokymo teritorijų naudojimo bendrųjų reglamentų lentelė.

Galimos pagrindinės žemės naudojimo paskirtys	Pagrindinės plėtos kryptys	Teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai		Galimi naudojimo būdai	Teritorijos naudojimo reglamentai									Teritorijos užstatymo tipas	Pastabos
		Indeksas brėžinyje Požymiai	Teritorijos naudojimo tipas/ tipai		Indeksai (nustatyti Aplinkos ministerijos teisės aktu)	Leistinas pastatų aukštų skaičius (vnt.)	Leistinas pastatų aukštis (m)	Leistinas užstatymo intensyvumas arba užstatymo tūrio tankis UI reglamentinėje zonoje				Leisti nas užstat ymo tankis (%)	Galimi žemės sklypų dydžiai Nenormuoja- mi		
								Sodybinis vienbutis dvibutis	Perimetrinis ar laisvo planavimo	Pavieniai pastatai	Pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros teritorijos				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
URBANIZUOTOS IR URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS															
KITA	Neužstatoma	IK Inžinerinės infrastruktūros koridorių zona (išoriniai magistraliniai tinklai)	TK	I1/2			-			-	-	-	Esamų ir planuojamų magistralinių komunikacijų, kertančių poligono teritorijų ir nesusijusių su poligono veikla, koridoriai.	Aukštos įtampos elektros linijos, aukšto ir vidutinio slėgio dujotiekio tinklai bei geležinkelis.	
NEURBANIZUOJAMOS TERITORIJOS															

Galimos pagrindinės žemės naudojimo paskirtys	Pagrindinės plėtros kryptys	Teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai		Galimi naudojimo būdai	Teritorijos naudojimo reglamentai									Teritorijos užstatymo tipas	Pastabos	
		Indeksas brėžinyje Požymiai	Teritorijos naudojimo tipas/ tipai		Indeksai (nustatyti Aplinkos ministerijos teisės aktu)	Užstatymo reglamentai (taikoma naujai statybai, esamų statinių rekonstrukcijai)										
				Leistinas pastatų aukštis skaičius (vnt.)		Leistinas pastatų aukštis (m)	Leistinas užstatymo intensyvumas arba užstatymo tūrio tankis UI reglamentinėje zonoje				Leisti nas užstat ymo tankis (%)	Galimi žemės sklypų dydžiai	Pastabos			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		14	15	16
MIŠKŲ ŪKIO	Neužstatoma	MI Miškų ir miškingų teritorijų zona mokymo teritorijoje	MI	M3, M2, M1, M4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Kitos paskirties žemės sklypuose esantys sodybų pastatai ir kiti esami pavieniai statiniai gali būti rekonstruojami, renovuojami, bešeimininkiai statiniai gali būti pritaikomi krašto apsaugos poreikiams.*		

* Rekonstruojant ir renovuojant esamų sodybų statinius, planuojant sodybinį užstatymą atkurtose sodybose didžiausios leistinos žemės sklypų UT ir UI rodiklių bei maksimalaus pastatų aukštingumo reikšmės nustatomos vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338.

23. Planuojamoje teritorijoje nėra numatyta rezervuoti ar paimti žemę visuomenės poreikiams.
24. Karinio mokymo teritorijose neplanuojama keisti miško naudmenų kitomis naudmenomis.

III SKYRIUS

KRAŠTOVAIZDŽIO IR NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

25. Kaišiadorių rajono savivaldybės dalies (karinio mokymo teritorijos) bendrasis planas rengiamas atsižvelgiant į tai, kad funkciniais ryšiais susieta Jonavos rajono savivaldybėje Gaižiūnų karinio mokymo teritorija bus plečiama į Kaišiadorių rajono savivaldybės teritoriją. Bendrojo plano sprendiniais siekiama kompleksiskai suplanuoti karinio mokymo teritorijų plėtrą, užtikrinant gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio apsaugą bei racionalų naudojimą. Planuojamos teritorijos gamtinės aplinkos ypatumai – miškingumas, hidrografinis tinklas, pelkėtumas, dirvožemiai ir kt., padėtis saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu bei karinio mokymo teritorijos plėtros interesai eilėje vietų formuoja kontraversines zonas, kurių atžvilgiu yra taikomi atitinkami bendrojo plano sprendiniai: gamtinio karkaso teritorijų ribų koregavimas, bendrajame plane nustatomų reglamentuojamų teritorijų ir jų funkcinių zonų ribų tikslinimas derinant jas su saugomų teritorijų ribomis, kitomis aplinkos poveikiui jautriomis teritorijomis.
26. Reikia pažymėti, kad rengiamo Bendrojo plano atveju, dėl planavimo tikslų specifiškumo ir reikšmingumo – ypatingos valstybinės svarbos projekto statuso, kraštovaizdžio ir aplinkos apsaugos sprendiniai yra skiriami tam, kad būtų išlaikyta ir nepabloginta saugomų ir kitų jautrių teritorijų aplinkos būklė.
27. Plėtojant infrastruktūrą karinio mokymo teritorijose, planuojant bei vykdant karinius mokymus ir karines pratybas turi būti skiriamas reikiamas dėmesys žmonių, augalijos, gyvūnijos apsaugai nuo reikšmingo poveikio: naudojamos ir/ar įrengiamos priemonės mažinančios triukšmą, tvarkomos atliekos, taikomos prevencinės priemonės, padedančios išvengti oro, vandens ir dirvožemio taršos. Vadovaujantis Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko Gaižiūnų poligono naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos kariuomenės didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko vado 2018 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-462 „Dėl Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko Gaižiūnų poligono naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Gaižiūnų poligono naudojimo taisyklės) apie planuojamas kitą mėnesį vykdyti karines pratybas, visuomenė informuojama iki einamojo mėnesio 25 dienos. Informacija apie numatomus aplinkos oro, grunto ir paviršinių vandenų taršos šaltinius, prognozuojamus jų skleidžiamos taršos parametrus, galimą poveikio trukmę ir veikiamus subjektus aptarta Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje.
28. Vienas iš pagrindinių planuojamos teritorijos aplinkos apsaugos būklės stabilumo ir kokybės garantų – vykdant karinę veiklą laikytis Lietuvos Respublikoje galiojančių aplinkosaugos teisės aktų bei vadovautis Karinių pratybų aplinkos apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Krašto apsaugos ministro 2008 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-555 „Dėl Karinių pratybų aplinkos apsaugos taisyklių patvirtinimo“ ir Gaižiūnų poligono naudojimo taisyklėmis, ypač atkreipiant dėmesį į Aplinkos apsaugos dalies reikalavimus, kuriuose yra nustatyti padalinių, dalinių, junginių, tarnybų veiksmai, susiję su aplinkos apsauga karinių mokymų ir pratybų metu: šaudymo ir sprogdinimo, karinio transporto ir technikos naudojimo reikalavimai ir priemonės potencialiai žalai sumažinti; draudimai ir prevencinės priemonės augalijos,

laukinių gyvūnų, vandens telkinių, dirvožemio dangos bei aptinkamų kitų saugomų rūšių ir bendrųjų apsaugai taip pat aplinkosauginiu požiūriu svarbioms teritorijoms išsaugoti, atliekų prevencijai ir likvidavimui. Gaižiūnų karinio poligono naudojimosi taisyklių Aplinkos apsaugos dalis, patvirtinus Bendrąjį planą, turės būti papildyta, įvertinant karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plotų padidėjimą.

29. Detalizuojant gamtinį karkasą, panaudota Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano gamtinio karkaso brėžinys bei išskirta karinio poligono ir karinio mokymo teritorijose gamtinio karkaso struktūra. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. V17-1 „Dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“, sprendiniuose ir rengiamo Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (planavimo pagrindas – Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. V17-117) esamos būklės analizėje gamtinis karkasas lokalizuotas stambesniame mastelyje. Remiantis minėtais teritorijų planavimo dokumentais, visa planuojama teritorija yra gamtiniame karkase.
30. Rengiant Bendrąjį planą, atliktas gamtinio karkaso struktūrinių dalių ribų tikslinimas. Ribos tikslinamos naudojant detaliausią ir naujausią kartografinę medžiagą: georeferencinių erdvinių duomenų rinkinio GDR10LT, Lietuvos Respublikos teritorijos skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapiu ORT10L, skaitmeninių erdvinių žemės paviršiaus lazerinio skenavimo taškų SEŽP_0.5LT bei Valstybinės miškų tarnybos, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro, Kultūros vertybių registro ir kitus duomenis.
31. Pagal geosistemų, kurios atlieka ekokompensacines funkcijas, dydį ir svarbą gamtinio karkaso tinklą Kaišiadorių rajono savivaldybėje planuojamoje karinio mokymo teritorijoje formuoja:
 - 31.1. Regioninio lygmens Gaižiūnų geosistemų vidinio stabilizavimo arealas.
 - 31.2. Vietinės svarbos Lomenos migracijos koridorius.
32. Didesnė planuojamos teritorijos dalis patenka į vidinio stabilizavimo arealą, jis sudaro 93 proc. gamtinio karkaso teritorijų ploto. Šie stabilizavimo arealai svarbūs įtakojant nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingi biologinės įvairovės požiūriu. Jie apjungdami želdinių masyvus, natūralias pievas, pelkes kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką geosistemoms.
33. Nedidelė planuojamos teritorijos dalis prie Lomenos upės šiaurinėje dalyje patenka į vietinės reikšmės Lomenos upės slėninės migracijos koridorių. Migraciniui koridoriui tenka 7 proc. gamtinio karkaso teritorijų ploto. Gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija planuojamoje teritorijoje pateikiama *Gamtinio karkaso brėžinyje*, gamtinio karkaso teritorijų apimtis pagal struktūrinės dalis 4 lentelėje.

4 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijų apimtis planuojamoje teritorijoje Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Gamtinio karkaso struktūrinės dalys	Plotas, ha	Dalis bendro ploto, %
Regioninės svarbos geosistemų vidinio stabilizavimo arealas	1797,8	93
Vietinės svarbos migracinis koridorius	132,45	7

Viso:	1930,25	100
--------------	----------------	------------

34. Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių. Siekiant palaikyti atitinkamą potencialą, reikalinga taikyti tam tikras kraštotvarkines priemones. Net ir tikėtinioms labiausiai urbanizacijos pažeistoms gamtinio karkaso teritorijoms taip pat prisiimamas įsipareigojimas elgtis kiek įmanoma atsargiau, stengiantis kiek įmanoma kompensuoti kraštovaizdžio pažeidimus, mažinti ekologinei pusiausvyrai padarytus pažeidimus, pavyzdžiui, ištiesai neužbetonuoti, neužasfaltuoti, aklinai neužstatyti žemės paviršiaus, palikti kuo daugiau žalių plotų, pavienių želdynų, medžių, nepažeistų vandens telkinių, kitų ekologinių jungčių, kad gamtinio karkaso ryšiai nenutrūktų.
35. Įvertinant planuojamoje teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą, nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo kryptys.
36. Pagal natūralumo laipsnį ir gebėjimą atlikti ekologinio kompensavimo funkcijas bei atsižvelgiant į numatomą planuojamoje teritorijoje veiklos pobūdį, Kaišiadorių rajono savivaldybėje visos plečiamos karinio mokymo teritorijos dalys patenka į **natūralios aplinkos (patikimo geoekologinio potencialo) gamtinį karkasą**. Čia kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo politikoje siekiama *išlaikyti ir saugoti esamą natūralų kraštovaizdžio pobūdį* (M1, S1).
37. Tai santykinai natūralios miškingos (80-100 proc.) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės, kitos neurbanizuotos teritorijos, labai gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas. Šiose teritorijose ir perspektyvoje išlaikomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, veikla čia siejama su ekologišku racionaliu naudojimu – miškų, pelkių, natūralių pakrančių ir kitų žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu bei nustatyto režimo užtikrinimu čia esančioms saugomoms teritorijoms.
38. *Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis*. Pagrindinė šių teritorijų naudojimo kryptis išlieka miškų ūkis, saugomose teritorijose taikant tausojamąsias priemones. Galimos alternatyvios veiklos: šalutinių miško išteklių naudojimas, ekstensyvus poilsinis turizmas. Karinio mokymo teritorijos ribose minėtos veiklos galimos, kai nevyksta mokymai ar pratybos. Žemės naudmenų struktūroje išsaugomos natūralios pievos, šlapynės. Išlaikomi vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų (žolinės ir miško augmenijos) želdiniai.
39. Išskirtų gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo krypčių teritorinis lokalizavimas teikiamas *Gamtinio karkaso brėžinyje*.
40. Rengiamo bendrojo plano sprendiniais siekta suplanuoti karinio poligono ir karinio mokymo teritorijų plėtrą, tuo pačiu siekiant kiek įmanoma labiau apsaugoti vertingą gamtinį ir kultūrinį kraštovaizdį bei biologinę įvairovę.
41. Numatyta veikla gali tiesiogiai arba netiesiogiai įtakoti planuojamos teritorijos aplinkos būklės charakteristikas ar jų tendencijas. Poveikis aplinkai karinio poligono ir karinio mokymo teritorijose bus nevienodas, priklausomai nuo veiklų, kurios bus vykdomos atitinkamoje teritorijoje. Kaišiadorių rajono savivaldybėje numatomas karinio mokymo teritorijos formavimas, t. y. intensyviausios veiklos (karinių miestelių ir kt.) čia neplanuojamos. Karinio mokymo teritorijoje esančios saugomos teritorijos atlieka Lietuvos kariuomenės ginklo pavojaus zonos funkciją, be kurių esamos šaudyklos pagal savo paskirtį

negali tinkamai funkcionuoti. Svarbu paminėti, kad vykdant karinius veiksmus ilgalaikis triukšmo poveikis už planuojamos teritorijos ribų nenumatomas.

42. Planuojamoje teritorijoje gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio įvairovės apsaugai užtikrinti pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą yra įsteigtų ypač saugomų teritorijų tinklo dalių, kurias analizuojamoje teritorijoje atstovauja: *konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos – draustiniai ir kompleksinė saugoma teritorija – biosferos poligonas*. Teritorijoje esančių saugomų teritorijų sąrašai, jų plotai, apsaugos tikslai, informacija apie saugomų teritorijų ir planuojamos karinio poligono bei karinio mokymo teritorijos „persidengimą“ (plotas, funkcinės zonos indeksas) pateikiami 5 lentelėje, teritorinė lokalizacija grafiniuose dalyje – bendrojo plano sprendinių brėžiniuose.

5 lentelė. Ypač saugomos teritorijos planuojamoje teritorijoje Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Pavadinimas	Apsaugos tikslai	Plotas, ha/ dalis Kaišiadorių r. sav.	Į planuojamos teritorijos ribas patenkančių saugomų teritorijų plotas (ha) / funkcinės zonos ind.
Lomenos kraštovaizdžio draustinis	Išsaugoti gilų ir vaizdingą Lomenos slėnį su riedulių atodangomis, senvagėmis, šaltiniais, šlapiais baltalksnynais bei salpines pievas su gausia augalijos ir gyvūnijos įvairove	540 / 269	264 / MI
Palaraisčio telmologinis draustinis	Išsaugoti turtingą rūšimis Palaraisčio aukštapelkę	346 / 346	346 / MI
Būdos-Pravieniškių miškų biosferos poligonas	Išsaugoti miškų ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti vapsvaėdžio, jerubės, gervės, žvirblinės pelėdos, juodosios meletos, vidutinio margojo genio ir tripirščio genio populiacijas	5173 / 5173	244 / MI
Iš viso:		6059 / 5788	854

43. Į karinio mokymo teritoriją patenka dalis valstybinio Lomenos kraštovaizdžio draustinio, Palaraisčio telmologinis draustinis ir dalis Būdos – Pravieniškių miškų biosferos poligono.
44. Jokia kita karinė veikla saugomose teritorijose išskyrus šaudymo saugai užtikrinti nebus vykdoma. Specialūs aplinkosauginiai reikalavimai karinės veiklos vykdymui saugomose teritorijose yra nustatyti Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų valdymo ir naudojimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 545 „Dėl Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų“, Karinių pratybų aplinkos apsaugos taisyklėse, patvirtintose Krašto apsaugos ministro 2008 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-555 „Dėl Karinių pratybų aplinkos apsaugos taisyklių tvirtinimo“. Vykiant karines pratybas privaloma vadovautis minėtų dokumentų nuostatomis.
45. Saugomų teritorijų apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“, Bendrieji buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, individualūs saugomų teritorijų nuostatai, reglamentai, tvarkymo planai, apsaugos sutartys. Be minėtų teisės aktų, papildomi veiklos saugomose teritorijose reikalavimai yra nustatyti konkrečių saugomų teritorijų individualiuose nuostatuose, apsaugos reglamentuose, tvarkymo planuose. Tokie planuojamoje teritorijoje yra Būdos – Pravieniškių miškų biosferos poligono ribų planas ir nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-590 „Dėl Babtų – Varlupos miškų, Balbieriškio miško, Biržų girios ir Būdos – Pravieniškių miškų biosferos poligonų įsteigimo, biosferos poligonų nuostatų bei biosferos poligonų ribų patvirtinimo“, Būdos – Pravieniškių miškų biosferos poligono gamtotvarkos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-935 „Dėl Būdos – Pravieniškių miškų biosferos poligono gamtotvarkos plano patvirtinimo“. Šiuose dokumentuose reglamentuota naudojimo ir apsaugos tvarka saugomoje teritorijoje, numatytas priemonių planas užtikrinti palankias sąlygas saugomoms vertybėms.

46. Steigiant biosferos poligoną siekiama ne tik apsaugoti, bet ir vykdyti paukščių monitoringą, mokslinius tyrimus, vykdyti tikslines gamtotvarkos veiklas bei analizuoti žmogaus veiklos pobūdį natūralioms ekosistemoms, užtikrinti gamtos išteklių atkūrimą. Į plečiamos karinio mokymo teritorijos plotus biosferos poligone patenka vapsvaėdžio, pilkosios gervės ir žvirblinės pelėdos veisimosi vietos, o taip pat plotas, kuriame tripirščio genio apsaugos tikslais siūloma nenumatyti pagrindinių kirtimų. Saugomų rūšių trikdymas karinio mokymo teritorijose nenumatomas. Miškai planuojamoje teritorijoje tvarkomi pagal vidinės miškotvarkos projektus.
47. Planuojamoje teritorijoje ir jos gretimybėse nėra saugomų gamtos paveldo objektų, kuriems reikalingas specialus apsaugos režimo taikymas.
48. Siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos direktyvų Dėl laukinės paukščių apsaugos (79/409/EEC) ir Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (92/43/EEC) reikalavimus, Lietuvoje yra plėtojamas „Natura 2000“ teritorijų tinklas. Kaišiadorių rajono savivaldybėje į karinio mokymo teritoriją visu plotu patenka Palaraisčio telmologinis draustinis, kuris kartu yra ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – BAST – Palaraisčio (LTKAI0009), dalis Lomenos kraštovaizdžio draustinio, kuris kartu yra ir BAST – Lomena ir Verkstinė (LTJOA0008), bei dalis Būdos-Pravieniškių miškų biosferos poligono, kuris kartu yra paukščių apsaugai svarbi teritorija – PAST – Būdos-Pravieniškių miškai (LTKAIB006). Buveinių bei paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos režimas nustatomas subalansuotomis priemonėmis: išsaugojimo (konservacinėmis), prevencinėmis priemonėmis, teritorijų planavimo dokumentų bei planų sprendiniais, taip pat vertinimo priemonėmis, nustatančiomis projektų poveikį buveinių apsaugai svarbioms teritorijoms. Europos Bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymo ypatumus nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“. Natura 2000 teritorijų plotai, funkcinės zonos, į kurias jos patenka ir apsaugos tikslai pateikiami 6 lentelėje.

6 lentelė. „Natura 2000“ teritorijos planuojamoje teritorijoje Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas	Teritorijos grupė	Apsaugos tikslai	Plotas, ha	Į planuojamos teritorijos ribas patenkančių „Natura 2000“ teritorijų plotas (ha) / funkcinės zonos indeksas
1.	Lomena ir Verkstinė (LTJOA0008)	BAST	Išsaugoti Europos Bendrijos svarbos buveines: 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 9050 Žolių turtingi eglynai; 91E0 Aliuviniai miškai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9010 Vakarų taiga	540	264 / MI
2.	Palaraistis (LTKAI0009)	BAST	Išsaugoti Europos Bendrijos svarbos buveines: 91D0 Pelkiniai miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 91E0 Aliuviniai miškai	346	346 / MI
3.	Būdos-Pravieniškių miškai (LTKAIB006)	PAST	Išsaugoti vapsvaėdžių (<i>Pernis apivorus</i>), jerubių (<i>Bonasia bonasia</i>), gervių (<i>Grus grus</i>), žvirblinių pelėdų (<i>Glaucidium passerinum</i>), juodųjų meletų (<i>Dryocopus martius</i>), vidutinių margujų genių (<i>Dendrocopos medius</i>), baltnugarių genių (<i>Dendrocopos leucotos</i>) ir tripirščių genių (<i>Picoides tridactylus</i>) perinčias populiacijas	5173	244 / MI
Iš viso:				6059	854

49. Remiantis 2012 m. valstybės įmonės Kaišiadorių miškų urėdijos miškotvarkos duomenimis, numatomoje plėsti karinio mokymo teritorijoje, Palomenės girininkijos 319 kvartalo 5 sklype yra aptinkama nenustatytos rūšies lizdavietė, 342 kvartalo 21 sklype aptinkama mažojo erelio rėksnio lizdavietė, 353 kvartalo 3 sklype aptinkama suopio lizdavietė, 347 kvartalo 9 sklype aptinkama vištvanagio lizdavietė.

50. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos (SRIS) duomenis planuojamoje išplėsti karinio mokymo teritorijoje Kaišiadorių rajono savivaldybės Palaraiščio telmologiniame draustinyje inventorizuotos šios saugomos rūšys: beržinė sicista, rudakis satyriukas, pleištinė skėtė, pelkinis satyras, jūrinis erelis, mažasis erelis rėksnys, vapsvaėdis. Į plečiamos karinio mokymo teritorijos dalį, apimančią Lomenos kraštovaizdžio draustinį Kaišiadorių rajono savivaldybėje, patenka šios saugomos rūšys: europinis plačiaausis, totorinė maludė, plunksninė plusnė, skaisčioji raudonpintė, lazdyninė miegapėlė. Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbios teritorijos Būdos – Pravieniškių miškai (LTKAIB006) dalyje pagal SRIS inventorizuotos šios rūšys: aukštoji gegūnė, miškinė miegapėlė.

51. Grėsmę išvardintoms saugomoms rūšims gali kelti miškų ūkinė veikla (miškų kirtimai). Tačiau miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis karinio mokymo teritorijoje nenumatomas. Dalis saugomų rūšių atstovų, tokių kaip lazdyninė miegapelė, ūdra, plunsninė pliusnė, plunksninis raukšliagybis, skaisčioji raudonpintė, statusis atgiris, totorinė maludė, žalsvoji žiovenė yra sutinkami Lomenos kraštovaizdžio draustinio teritorijoje, beržinė sicista, pelkinis satyras, rudaakis satyriukas, palinis žvitražygis, machaonas, gervė, pleištinė skėtė, rudmargė hesperija – Palaraisčio telmologiniame draustinyje. Šiose teritorijose aptinkamoms rūšims grėsmių nenumatoma dėl saugomoms teritorijoms taikomų veiklos apribojimų. Įvertinus tai, kad Lomenos kraštovaizdžio draustinio vakarinė dalis, patenkanti į esamą Gaižiūnų karinio mokymo teritoriją Jonavos rajono savivaldybėje, nebuvo naudota karinėms pratyboms ir kitai karinei veiklai, o tik funkcionavo kaip ginklo pavojaus zona ir neigiamų padarinių draustinio gamtos vertybėms nebuvo sukelta, todėl galima prognozuoti, kad praplėtus karinio mokymo teritoriją ir į plėtros zoną patenkančiai draustinio teritorijai neigiamo poveikio nebus.
52. Atsižvelgiant į kitose teritorijose taikomą praktiką, Paukščių direktyvos I priede išvardintų paukščių rūšių, sutinkamų ir planuojamoje teritorijoje, apsaugai yra rekomenduojamos tokios kompensacinės priemonės:
- nekirsti miško veisiantis paukščiams;
 - kertant mišką palikti dalį negyvos medienos;
 - įrengti dirbtinius lizdus plėšriesiems paukščiams;
 - miško aikščių, pievų neužsodinti mišku.
53. Gaižiūnų poligono naudojimo taisyklių Aplinkos apsaugos dalis, patvirtinus bendrąjį planą, turės būti papildyta, įvertinant karinio poligono ir karinio mokymo teritorijos plotų, tuo pačiu ir naujų saugomų teritorijų analizuojamoje teritorijose padidėjimą.
54. Buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos režimas nustatomas subalansuotomis priemonėmis: išsaugojimo (konservacinėmis), prevencinėmis, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kitomis priemonėmis, nustatančiomis projektų poveikį jautrioms teritorijoms. Europos bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės patvirtinti Bendrieji buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai.
55. Kaip minėta aukščiau, saugomų rūšių trikdymas karinio mokymo teritorijoje nenumatomas. Siekiant nepakenkti saugomoms vertybėms, karių mokymo elementai į karinio poligono ir karinio mokymo teritoriją patenkančiose saugomose teritorijose gali būti vykdomi tik neprieštaraujant šių saugomų teritorijų nuostatams, o vykdant veiklą karinio poligono ir karinio mokymo teritorijose už saugomų teritorijų ribų turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo nuostatomis.

IV SKYRIUS

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

56. Kaišiadorių rajono savivaldybėje plečiamoje karinio mokymo teritorijoje nėra kultūros paveldo objektų ir/ar jų apsaugos zonų, kurios būtų įrašytos į Kultūros vertybių registrą. Greta analizuojamos teritorijos šiauriniame pakraštyje Tartoko kaime Jonavos rajono savivaldybėje yra valstybės saugomo kultūros paveldo objekto Tartoko piliakalnio su

- gyvenvietė (unikalus objekto kodas 23702) teritorija ir jo vizualinės apsaugos pozonis. Jis patenka į Jonavos rajono savivaldybėje esamą bei plečiamą karinio mokymo teritorijos dalį.
57. Kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose esantys nekilnojamojo kultūros paveldo objektai tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir kitų su nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsauga susijusių teisės aktų reikalavimais.

V SKYRIUS

SUSISIEKIMO SISTEMA IR INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

58. Teritorijos, kuri yra dviejų savivaldybių administracinėse ribose, susisiekimo sistema vystoma siekiant užtikrinti karinio miestelio ryšius su valstybinės reikšmės susisiekimo infrastruktūra (kelių ir geležinkelių tinklu) ir tenkinti susisiekimo poreikius poligono ir mokymo teritorijų viduje. Plėtojant karinio poligono infrastruktūrą, siekiama sukurti norminių parametrų susisiekimo jungtis tarp atskirų poligono dalių ir infrastruktūros objektų. Siekiama, kad karinis transportas darytų kuo mažesnę įtaką gamtinei aplinkai, saugomoms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms.
59. Gaižiūnų karinio poligono ir karinio mokymo teritorijų susisiekimo sistemos elementai yra šie:
- 59.1. Išorės susisiekimas:
- Gaižiūnų geležinkelio stotis.
 - Orlaivių pakilimo/nusileidimo takas.
 - Keliai ir gatvės.
 - Išorės parkavimo aikštelės.
- 59.2. Vidaus susisiekimas:
- Pagrindinių kelių tinklas, skirtas poligono veiklai užtikrinti.
 - Pagalbinių kelių tinklas šaudykloms aptarnauti.
 - Karinių miestelių gatvės.
60. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje nėra planuojama susisiekimo sistemos plėtra, susijusi su poligono veikla.
61. Geležinkelio kelias planuojamą teritoriją skaido į dvi dalis, kurias tarpusavyje jungia viena viešo naudojimo pervažė, esanti vietinės reikšmės vidaus kelyje Jonavos rajono savivaldybėje. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje esamos pralaidos per Želvos upelį pagrindu planuojama dviejų lygių sankirta, kuri nesiejama su vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklu ir naudojama tik karinio mokymo tikslais.
62. Esant nestandartinėms sąlygoms, likviduojant avarijų ir gedimų padarinius užtikrinama galimybė AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės darbuotojams patekti į planuojamo karinio poligono ir karinio mokymo teritorijas. Magistralinio geležinkelio kelio aptvėrimo sprendiniai planuojami spręsti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais.
63. Visų kelių (pritaikant esamus kelius ar planuojant naujus) susikirtimo su esamų magistralinių dujotiekių vamzdynais vietose būtina užtikrinti saugias magistralinio dujotiekio eksploatavimo sąlygas. Vadovaujantis teisės aktais parengtuose techninių projektų sprendiniuose turės būti (įskaitant, bet neapsiribojant):
- 1) Leistinas magistralinio dujotiekio vamzdyno susikirtimo su keliu kampas;

- 2) Leistinas dujotiekio vamzdyno įgilinimas;
 - 3) Įrengiamos pakankamos magistralinio dujotiekio vamzdyno apsaugos nuo apkrovų priemonės;
 - 4) Magistralinių dujotiekių apsaugos zonų ribose keliai projektuojami tik skersai magistralinio dujotiekio trasai.
64. Nauja inžinerinė infrastruktūra numatytoje karinio mokymo plėtos teritorijoje Kaišiadorių rajono savivaldybėje neplanuojama.
 65. Vakarinėje karinio mokymo teritorijos dalyje, nustatoma magistralinio dujotiekio apsaugos zona – žemės juosta išilgai vamzdynų trasos, kurios plotis yra po 25 metrus abipus šio dujotiekio vamzdyno ašies, taip pat nustatoma magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorijos ribos – 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies.
 66. Funkcinėse zonose, patenkančiose į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas, taikomi užstatymo normatyvai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 13 straipsnio 5 dalimi, nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Šiose teritorijose teisės aktuose numatytais atvejais ir nustatyta tvarka reikalingas magistralinio dujotiekio savininko rašytinis pritarimas.
 67. Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus magistralinio dujotiekio vamzdyną į aukštesnę vietovės klasę, magistralinio dujotiekio vamzdynas gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekus eksploatuojančia įmone, suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.
 68. Esant poreikiui vykdyti darbus, susijusius su magistralinio dujotiekio eksploatacija, remontu, rekonstravimu bei modernizavimu, užtikrinama galimybė AB „Amber Grid“ darbuotojams patekti į planuojamo karinio poligono ir karinio mokymo teritoriją. Taip pat, esant poreikiui rekonstruoti bei modernizuoti magistralinį dujotiekį ir AB „Amber Grid“ pateikus prašymą Krašto apsaugos ministerijai dėl tokio projekto/veiklos vykdymo, kai Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos pritarimas būtinas (Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 134 str. 1 d.), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija pritaria projektui ar numatomai veiklai.
 69. Esant poreikiui perkelti esamą magistralinį dujotiekį, turi būti rengiamas inžinerinės infrastruktūros vystymo planas. Visi dėl esamo magistralinio dujotiekio (įskaitant ir susijusią infrastruktūrą) perkėlimo būtini atlikti teritorijų planavimo, o taip pat projektavimo, rekonstravimo ar kiti darbai turi būti vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 15 straipsnio 4 dalies nuostatomis.